

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stichting Islamitisch Onderwijs Nederland
Jacob Schorerlaan 50
2525 ZA DEN HAAG

Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
13562519

Datum 11 juli 2019
Betreft voornemen tot het geven van een aanwijzing

Geacht bestuur,

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) heeft in de periode oktober 2018 – mei 2019 een uitgebreid en intensief onderzoek uitgevoerd naar het Cornelius Haga Lyceum (hierna: de school) en het bestuur van de school. De school wordt in stand gehouden door de Stichting Islamitisch Onderwijs Nederland (hierna: SIO). De inspectie heeft de uitkomsten van het onderzoek vastgesteld in het rapport van 29 mei 2019, en heeft mij een afschrift van dat rapport toegestuurd.

Op basis van dit inspectierapport maak ik u mijn voornemen bekend om het bevoegd gezag een aanwijzing te geven in de zin van artikel 103g, van de Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: WVO). Ik zal mijn voornemen hieronder toelichten.

Aanleiding voor het inspectieonderzoek en bevindingen

Het inspectieonderzoek betrof aanvankelijk een regulier vierjaarlijks onderzoek op grond van artikel 11, achtste lid, van de Wet op het onderwijstoezicht (hierna: WOT). Nadat de inspectie van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: AIVD) informatie ontving over het bestuur en de school is het onderzoek uitgebreid en geïntensiveerd.

De informatie die de AIVD met mij heeft gedeeld, houdt onder meer in dat de school feitelijk niet door het statutaire bestuur wordt geleid, maar door de directeur-bestuurder en zijn broer, en dat de directeur-bestuurder en zijn broer sinds 2000 in een salafistische en radicale omgeving verkeren; dat zij in de periode 2009-2012 contact onderhielden met de terroristische groepering "het Kaukasus Emiraat" en dat zij in verband worden gebracht met de financiering van die groepering. De directeur-bestuurder en zijn broer omringen zich met salafistische aanjagers, en willen de helft van het curriculum aan de salafistische geloofsleer wijden. Sleutelfiguren binnen de school stellen volgens de signalen onderling vast dat zij in strijd met de door de overheid ontwikkelde

antiradicaliseringsstrategie handelen. Uit inlichtingen van de AIVD komt naar voren dat er ten minste één godsdienstles bewust is geannuleerd op het moment dat de inspectie kwam controleren. De AIVD heeft tevens informatie gedeeld over het financieel handelen van het bestuur.

Onze referentie
13562519

Naar aanleiding van het ambtsbericht zijn zorgen ontstaan dat de school een beleid voert dat niet is gericht op actief burgerschap en sociale integratie, maar dat mogelijk aanzet tot antidemocratische opvattingen en een actieve afkeer van de Nederlandse samenleving of waarbij een parallelle samenleving wordt aangeprezen die haaks staat op de waarden van de Nederlandse samenleving. De inspectie is naar aanleiding van deze informatie dan ook overgegaan tot een verbreding en verdieping van het onderzoek dat in oktober 2018 was aangevangen.

De inspectie heeft een fors aantal tekortkomingen vastgesteld in de naleving van de onderwijswet- en regelgeving. Daarbij gaat het om tekortkomingen ten aanzien van de naleving van bekostigingsvoorwaarden die betrekking hebben op zorg voor de kwaliteit van het onderwijs, waaronder de plicht actief burgerschap en sociale integratie te bevorderen, en tekortkomingen ten aanzien van het financieel beheer en de kwaliteit van het bestuurlijk handelen. De inspectie acht de tekortkomingen dusdanig ernstig dat zij spreekt van een situatie van wanbeheer in de zin van artikel 103g van de WVO. Tevens geeft de inspectie aan er geen vertrouwen in te hebben dat het huidige bestuur in staat zal zijn de door de inspectie geformuleerde herstelopdrachten uit te voeren.

Wanbeheer

Op basis van het inspectierapport concludeer ik dat er sprake is van wanbeheer in de zin van artikel 103g van de WVO. Het wanbeheer bestaat uit:

1. ernstige nalatigheid om, in ieder geval in strijd met artikel 23a van de WVO, maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school en om te voorkomen dat de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar komt (artikel 103g, tweede lid, onder b, van de WVO);
2. ongerechtvaardigde verrijking, al dan niet beoogd, van de rechtspersoon die de school in stand houdt, zichzelf dan wel een derde (artikel 103g, tweede lid, onder c, van de WVO);
3. onrechtmatig handelen, waaronder wordt verstaan het in de hoedanigheid van bestuurder of toezichthouder handelen in strijd met wettelijke bepalingen waarmee financieel voordeel wordt behaald ten gunste van de rechtspersoon die de school in stand houdt, zichzelf of een derde (artikel 103g, tweede lid, onder d, van de WVO);
4. financieel wanbeleid (artikel 103g, tweede lid, onder a, van de WVO).

Ad 1) ernstige nalatigheid om, in ieder geval in strijd met artikel 23a van de WVO, maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school en om te voorkomen dat de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar komt (artikel 103g, tweede lid, onder b, van de WVO).

Wettelijk kader

Artikel 23a van de WVO bepaalt dat het bevoegd gezag zorg draagt voor de kwaliteit van het onderwijs op de school. Onder zorg dragen voor de kwaliteit van het onderwijs wordt in elk geval verstaan het naleven van de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften en het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg, bedoeld in artikel 24, vierde lid, van de WVO.

Eén van de wettelijke voorschriften is artikel 17 van de WVO dat als volgt luidt:

“Het onderwijs:

- a. gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving,
- b. is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en
- c. is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.”

Daarnaast zijn in dit verband artikel 24e, tweede lid, van de WVO en artikel 24e1, van de WVO van belang.

Artikel 24e, tweede lid, van de WVO, luidt als volgt:

Een intern toezichthouder of een lid van het intern toezichthoudend orgaan functioneert onafhankelijk van het bestuur.

Artikel 24e1, van de WVO (Inhoud intern toezicht) bepaalt, voor zover hier relevant, het volgende:

1. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan houdt toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur en staat het bestuur met raad terzijde. De toezichthouder of het toezichthoudend orgaan is ten minste belast met:
 - a. het goedkeuren van de begroting en het jaarverslag en, indien van toepassing, het strategisch meerjarenplan van de school;
 - b. het toezien op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen, de code voor goed bestuur, bedoeld in artikel 103, eerste lid, onderdeel a, en de afwijkingen van die code;
 - c. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school verkregen op grond van deze wet;
 - d. het aanwijzen van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die verslag uitbrengt aan de toezichthouder of het toezichthoudend orgaan, en
 - e. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld onder a tot en met d, in het jaarverslag.
2. De taken en bevoegdheden van de interne toezichthouder of het intern toezichthoudend orgaan zijn zodanig dat hij een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht kan uitoefenen (...).

3. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan pleegt ten minste tweemaal per jaar overleg met de medezeggenschapsraad.
(...)

Onze referentie
13562519

Het inspectierapport

De inspectie heeft in dit verband het volgende vastgesteld. Op de school worden tot op zekere hoogte de voorgenomen onderwijsactiviteiten rond burgerschap wel gerealiseerd, maar deze realisering blijkt wel beperkt. Aan een deel van de voorgenomen activiteiten wordt vooralsnog geen invulling gegeven.

De inspectie heeft verder vastgesteld dat in enige mate burgerschapsonderwijs wordt aangeboden, maar dat dit aanbod tekort schiet. Van scholen wordt gevraagd dat zij hun onderwijsaanbod afstemmen op de specifieke leerlingenpopulatie. Voor de burgerschapsopdracht betekent dit dat de school er, tegen de achtergrond van de grootstedelijke setting en de context waarin leerlingen opgroeien, rekening mee moet houden dat leerlingen in contact komen met bijvoorbeeld discriminatie of onverdraagzaamheid naar mensen die een andere godsdienst aanhangen of een andere levensovertuiging hebben, of een andere etnische achtergrond hebben of een andere seksuele leefstijl erop nahouden, of met mensen die de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen of democratische waarden afwijzen. Dit wordt door de school wel onderkend, maar de invulling van het burgerschapsonderwijs wordt daar niet op afgestemd.

De inspectie heeft ook vastgesteld dat het bevoegd gezag personen op de school toelaat en in meer of mindere mate bij de school betreft waarvan de AIVD heeft aangegeven dat deze personen opvattingen hebben die indruisen tegen actief burgerschap en sociale integratie. Opvattingen die regelmatig ook antidemocratisch zijn. Het bestuur heeft de betrokkenheid van deze personen eveneens bevestigd, maar de directeur-bestuurder neemt geen afstand van deze personen. De directeur-bestuurder geeft aan dat iedereen, ook personen met anti-integratief en antidemocratisch gedachtegoed, welkom is op de school. Hij geeft aan salafistische opvattingen wel af te wijzen, maar hij geeft tegelijkertijd ook aan de aanwezigheid van personen met dit soort opvattingen niet als een probleem te zien en hen de toegang tot de school niet te ontzeggen.

De inspectie stelt op pagina 39 van haar rapport: *“Dat leidt tot een situatie waarin onduidelijkheid blijft bestaan over de intenties van de school; niet alleen is onduidelijk met welke doel de school dergelijke contacten onderhoudt, maar ook mag naar leerlingen, ouders en maatschappelijke omgeving een transparante opstelling worden gevraagd, die past bij de vormingsdoelen die de school wil nastreven.”*

Dit heeft de inspectie tot de vaststelling gebracht dat het bestuur risico's ten aanzien van de leerlingen creëert, in plaats van dat die risico's worden weggenomen, en dat adequate maatregelen om te voorkomen dat leerlingen via de school in contact komen met het gedachtegoed van deze personen, ontbreken. Er zijn geen maatregelen getroffen die uitsluiten dat deze personen onder verantwoordelijkheid van de school in aanraking met leerlingen komen. Maatregelen die uitsluiten dat leerlingen onder verantwoordelijkheid van de school onder de invloedssfeer van deze personen en hun gedachtegoed komen, ontbreken eveneens.

De inspectie heeft vastgesteld dat dit in strijd is met artikel 17 en met artikel 23a van de WVO. Bovendien rekent de inspectie het algemeen bestuur aan dat het de directeur-bestuurder niet aanspreekt op dit punt. Op de pagina's 19 en 20 van het inspectierapport wordt hierover het volgende opgemerkt: *"Het algemeen bestuur lijkt de risico's die de directeur-bestuurder neemt niet te zien of te willen zien. Daarmee is het ernstig nalatig om maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school (art. 103g, tweede lid, onder b, WVO)."*

Aldus komt de inspectie tot de conclusie dat de maatregelen die in dit verband noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en de goede voortgang van het onderwijs aan de school ontbreken.

Daarnaast heeft de inspectie ook in andere opzichten vastgesteld dat het interne toezicht (het algemeen bestuur) ernstig tekortschiet. De inspectie stelt vast dat de intern toezichthouder onvoldoende onafhankelijk is van de bestuurder, en dat het interne toezicht tekortschiet doordat een aantal wettelijke taken die de intern toezichthouder zijn toebedeeld niet worden uitgevoerd.

De inspectie heeft vastgesteld dat een voldoende onafhankelijk toezicht ontbreekt en wijst op de pagina's 16 en 17 van haar rapport op het volgende:

- Het algemeen bestuur bestaat uit twee personen die niet via een openbare, transparante procedure zijn benoemd, maar uit het netwerk van de directeur-bestuurder zijn gekomen.
- Het algemeen bestuur heeft geen toezichtreglement.
- Het algemeen bestuur heeft geen toetsingskader om het bestuur te evalueren en te beoordelen.
- De directeur-bestuurder dient bij alle zaken van het algemeen bestuur te worden betrokken, terwijl het algemeen bestuur zich niet mag mengen in zijn taken. Het algemeen bestuur vergadert nooit zonder de directeur-bestuurder.
- Notulen van vergaderingen geven zelden of nooit blijk van kritische vragen van het algemeen bestuur aan de directeur-bestuurder. Besluiten worden te allen tijde unaniem genomen.
- Het algemeen bestuur is voor zijn informatie als hoofdregel aangewezen op de directeur-bestuurder die het algemeen bestuur middels managementrapportages informeert (hetgeen op het moment dat de inspectie het onderzoek uitvoerde nog maar twee keer was gebeurd).
- Het algemeen bestuur kan alleen bij uitzondering buiten de directeur-bestuurder om aan informatie komen, en dan nog moet hij daar altijd van op de hoogte worden gebracht.
- Er blijkt nergens uit dat het algemeen bestuur ooit zelf actief en tijdig informatie heeft vergaard bij anderen dan de directeur-bestuurder.
- Het is door een minimum-stemverhouding in de statuten zeer twijfelachtig of het algemeen bestuur de directeur-bestuurder kan ontslaan, als ze dat zou willen.

De inspectie heeft vastgesteld dat de in artikel 24e1, van de WVO, genoemde taken niet worden uitgevoerd en wijst daarbij op het volgende:

- De intern toezichthouder houdt in strijd met artikel 24e1, eerste lid, onder b, geen toezicht op de naleving van de aanbestedingsregels.

- Er blijkt in strijd met artikel 24e1, eerste lid, onder b, geen sprake te zijn van enige vorm of mate van intern toezicht op de naleving van de code Goed Onderwijsbestuur VO dan wel op de afwijkingen van de code, terwijl het bestuur zich blijkens artikel 4 van het huishoudelijk reglement heeft gecommitteerd aan die code, en het bestuur tegelijkertijd op tal van punten van die code afwijkt.¹
- De intern toezichthouder voert in strijd met het bepaalde in artikel 24e1, derde lid, van de WVO geen overleg met de medezeggenschapsraad.

De inspectie wijst tevens op een fors aantal financiële onrechtmatige uitgaven door de directeur-bestuurder als gevolg van het niet naleven van onderwijswet- en regelgeving, en andere gebreken in het financieel beheer, waartegen de intern toezichthouder niet heeft opgetreden. Op deze financiële onregelmatigheden en het gebrekkig interne toezicht daarop wordt verderop in dit voornemen ingegaan.

De inspectie heeft samenvattend vastgesteld dat de interne toezichthouders feitelijk geen tegenwicht (kunnen) bieden aan de directeur-bestuurder.

Beoordeling

Artikel 17 van de WVO bevat een aan het bevoegd gezag gerichte burgerschapsopdracht met het oog op een succesvolle sociale integratie en actief burgerschap van leerlingen. Artikel 17 van de WVO schrijft niet alleen voor dat er burgerschapsopdracht wordt gegeven. Voor een goede invulling van de burgerschapsopdracht is het noodzakelijk dat het bestuur in ieder geval niet handelt op een wijze die in strijd is met hetgeen artikel 17 van de WVO voorstaat, namelijk het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. Het handelen en nalaten van het bestuur zoals vastgesteld door de inspectie is hiermee in strijd. Het handelen en nalaten van het bestuur zoals vastgesteld door de inspectie is bovendien in strijd met artikel 23a WVO.

Deze bepalingen hebben niet alleen betrekking op de inhoud van concrete lessen. Deze bepalingen brengen ook mee dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor wat er onder de vlag van de school plaatsvindt. Het gaat dan ook om wat leerlingen meekrijgen in de pauzes, op het schoolplein, bij activiteiten die door de school in aanvulling op het curriculum worden aangeboden, en door de personen die daarbij toegang tot de leerlingen hebben. Het gaat daarbij voorts om wat leerlingen van het bestuur van de school meekrijgen. Dat is onderdeel van het onderwijs. Het bepaalt bovendien de kwaliteit en de goede voortgang van het onderwijs aan de school.

Het bestuur creëert risico's voor de burgerschapsvorming van leerlingen, die zeer reëel zijn, gelet op de wijze waarop de betreffende personen, waarvan het bestuur niet uitsluit dat zij (verder) op de school worden toegelaten, zich in het openbaar profileren. Ik heb daarover ernstige zorgen. Daarbij gaat het om zorgen dat kinderen op jonge leeftijd dusdanig worden beïnvloed dat zij zich zullen afkeren van de Nederlandse maatschappij, terwijl met het onderwijssysteem en met de burgerschapsopdracht aan scholen juist wordt beoogd dat zij daar een waardevolle bijdrage aan kunnen leveren. Beïnvloeding van leerlingen vindt niet alleen plaats door docenten die voor de klas staan, maar ook daarbuiten, bijvoorbeeld op het schoolplein. Beïnvloeding kan ook plaatsvinden door personen

¹ De inspectie verwijst op de pagina's 16 en 17 van het inspectierapport naar de artikelen 3, 6, 8, 9, 14, 23, 24, van de code Goed Onderwijsbestuur VO waar het bestuur van afwijkt.

die meer indirect bij het onderwijs zijn betrokken, zoals bestuurders, beleidsmedewerkers of personen in een onderwijsondersteunende rol. Ook van personen die het bestuur als vrijwilliger op de school toelaat, of anderszins, kan een ongewenste beïnvloeding op leerlingen uitgaan. Dat is vooral het geval als de opvattingen en uitingen van deze personen door het bestuur worden gelegitimeerd, althans niet worden weersproken. Daarmee kan die beïnvloeding door bij de school betrokken personen in de weg komen te staan aan het actief burgerschap en sociale integratie. Van een bevorderen daarvan is dan te meer geen sprake.

Onze referentie
13562519

Van het bestuur wordt verwacht dat het alle maatregelen neemt die noodzakelijk zijn om risico's ten aanzien van leerlingen en de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs weg te nemen. Het gaat dan niet alleen om de inhoud van een concrete les, de invulling van het curriculum, maar ook om maatregelen ten aanzien van de situatie op de school als geheel. Ook die zijn nodig om de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs te waarborgen. Ik stel op basis van het inspectierapport vast dat hier risico's dat leerlingen op de school, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, in aanraking komen met anti-integratief en antidemocratisch gedachtegoed niet worden weggenomen. Maatregelen om uit te sluiten dat zij, vanuit de school onder de invloedssfeer komen van personen met dergelijk gedachtegoed zijn niet getroffen. Evenmin is in het onderwijs van de school uitgewerkt hoe in deze omstandigheden adequaat tegenwicht wordt geboden tegen dit gedachtegoed. De directeur-bestuurder geeft daarentegen aan dat iedereen, ook personen met anti-integratief en antidemocratisch gedachtegoed, welkom is op de school. De inspectie heeft vastgesteld dat hij weigert duidelijk afstand te nemen van personen die gedachtegoed aanhangen dat in strijd is met de basiswaarden van een democratische samenleving. Het algemeen bestuur treedt hier niet tegenop. De benodigde adequate maatregelen ontbreken. Gezien de ernst van de risico's reken ik dat het bestuur zwaar aan.

Die maatregelen zijn ook nodig om te voorkomen dat de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar komt. Het Nederlandse onderwijsstelsel is zo vormgegeven dat ook het bijzonder onderwijs door de overheid wordt bekostigd. Het geven van dat onderwijs is vrij, behoudens het toezicht daarop door de overheid. Hier moet echter worden vastgesteld dat onderwijs wordt gegeven op een manier waarbij niet is geborgd dat leerlingen onder de verantwoordelijkheid van de school niet onder de invloed komen van anti-integratief en antidemocratisch gedachtegoed, dat haaks staat op de basiswaarden van de Nederlandse samenleving. Dat brengt de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar. Het toelaten en niet uitsluiten van dergelijke invloeden op Nederlandse scholen, onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd gezag, ondermijnt de kwaliteit van het stelsel. Er moet op kunnen worden vertrouwd dat alle leerlingen binnen het Nederlandse onderwijsstelsel van dergelijke invloeden via de school die zij bezoeken, worden gevrijwaard. Het is van het grootste belang voor de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs dat elk bevoegd gezag op dit terrein zijn verantwoordelijkheid neemt.

Om de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school te waarborgen en om te voorkomen dat de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar komt, acht ik het voorts noodzakelijk dat het interne toezicht effectief en onafhankelijk van het bestuur functioneert, zoals voorgeschreven in artikel 24e, tweede lid, en artikel 24e1, van de WVO. Deze bepalingen stellen de

randvoorwaarden voor goed onderwijsbestuur, dat wordt gekenmerkt door voldoende checks and balances en waarmee wordt beoogd om alles wat bij uw bestuur misgaat, te voorkomen. Ook een structureel overleg tussen de intern toezichthouder en de medezeggenschapsraad, waarbij bijvoorbeeld afwijkingen van de door het bestuur voorgestane gedragscode kunnen worden besproken, maken deel uit van die noodzakelijke checks and balances. En hoewel het uw bestuur vrij staat om de code Goed Onderwijsbestuur VO dan wel een andere gedragscode na te leven, is het een wettelijke taak van de interne toezichthouder erop toe te zien dat wanneer het bestuur zich eenmaal heeft gecommitteerd aan een gedragscode, die gedragscode ook wordt nageleefd, en dat wanneer het bestuur afwijkt van die code, zulks wordt toegelicht in het jaarverslag.

Nu de inspectie heeft vastgesteld dat het intern toezicht onvoldoende invulling heeft gegeven aan zijn wettelijke taak en bovendien niet voldoende onafhankelijk van het bestuur functioneert, kan ik niet anders concluderen dan dat het bevoegd gezag in ernstige mate tekortschiet in zijn plicht zorg te dragen voor een rechtmatig bestuur en beheer, zoals beschreven in artikel 24d, eerste lid, van de WVO, en dat de intern toezichthouder in ernstige mate tekortschiet in zijn wettelijke taken beschreven in artikel 24e1, eerste en derde lid, van de WVO.

Op basis van het voorgaande stel ik vast dat het gehele bestuur ernstig nalatig is om de maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school, en dat sprake is van wanbeheer in de zin van artikel 103g, tweede lid onder b, van de WVO. Het gaat daarbij dus niet alleen om de directeur-bestuurder. Ook het algemeen bestuur heeft nagelaten de noodzakelijke maatregelen te treffen dan wel af te dwingen.

Ad 2, 3 en 4) ongerechtvaardigde verrijking, al dan niet beoogd, van de rechtspersoon die de school in stand houdt, zichzelf dan wel een derde; onrechtmatig handelen, waaronder wordt verstaan het in de hoedanigheid van bestuurder of toezichthouder handelen in strijd met wettelijke bepalingen waarmee financieel voordeel wordt behaald ten gunste van de rechtspersoon die de school in stand houdt, zichzelf of een derde en financieel wanbeleid (artikel 103g, tweede lid, onder a, c en d, van de WVO).

Wettelijk kader

Ingevolge artikel 49, tweede lid, van de WVO, dient het schoolbestuur zorg te dragen voor een deskundig beheer.

Uit Titel III, Afdeling II, van de WVO, volgt dat de Rijksbekostiging is bestemd voor de exploitatiekosten en de personele kosten van het in stand houden van de voor bekostiging in aanmerking gebrachte school.

Artikel 97 (Boekhouding bijzonder onderwijs), van de WVO luidt als volgt:

1. Het bevoegd gezag van een bijzondere school houdt nauwkeurig boek van de inkomsten en uitgaven.
2. Het bevoegd gezag van een bijzondere school geeft desverlangd aan de door Onze minister aangewezen ambtenaren de boeken en bescheiden ter inzage. Het bevoegd gezag is gehouden deze boeken en bescheiden zeven jaren te bewaren.

Artikel 99 van de WVO bepaalt – voor zover hier van belang – het volgende:

1. Het bevoegd gezag besteedt de verstrekte bekostiging en de betaalde bedragen ten behoeve van die school op de wijze zoals aangegeven in het tweede tot en met vijfde lid.
2. De voor voorzieningen in de huisvesting betaalde bedragen worden zodanig aangewend dat een behoorlijke en deugdelijke totstandkoming van deze voorzieningen is verzekerd. Indien na realisatie van de in de eerste volzin bedoelde voorzieningen de bedragen niet volledig zijn aangewend, kan het resterende deel daarvan worden aangewend voor de kosten van personeel of voorzieningen in de exploitatie.
3. Het voor personeels- en exploitatiekosten betaalde bedrag wordt aangewend voor de kosten van personeel, zoals onderscheiden in de artikelen 32 en 32a, voor voorzieningen in de exploitatie. In geval van een overschot op die bedragen, kan dat overschot worden aangewend voor voorzieningen in de huisvesting.
4. (...)
5. De verstrekte overschrijdingsbedragen worden ten behoeve van het onderwijs aan de scholen van het bevoegd gezag aangewend.
6. (...)
7. De op grond van artikel 77a, artikel 96g of artikel 96h verstrekte bekostiging wordt besteed aan het doel waarvoor zij zijn verleend.
8. (...)
9. (...)

Onze referentie
13562519

Artikel 4, vierde lid, van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, luidt als volgt: In het bestuursverslag rapporteert het bevoegd gezag met gebruikmaking van de in bijlage 3 opgenomen set gegevens en de daarbij behorende toelichting over de resultaten van het financiële beleid over het verslagjaar. Daarnaast rapporteert het bevoegd gezag – in meerjarenperspectief over de drie verslagjaren volgend op het verslagjaar en ingeval sprake is van majeure investeringen, in meerjarenperspectief over de vijf verslagjaren volgend op het verslagjaar. Er is sprake van een majeure investering als het totaal van de investering gedeeld door de totale jaarlijkse baten in de staat van baten en lasten gelijk is of groter dan 15%. In de sectoren primair onderwijs en voortgezet onderwijs wordt ingeval sprake is van volledige doordecentralisatie van de huisvesting, steeds een meerjarenperspectief opgenomen voor de periode van vijf jaren volgend op het verslagjaar. De toelichting op deze investeringen bevat in ieder geval een beschrijving van de relatie met de strategische doelstellingen, de omvang, het tijdsplan, de wijze van financiering, inclusief een duidelijke onderbouwing met analyse van de prognose van de ontwikkeling van leerling-, deelnemers-, of studentenaantallen en het gebruik van sturingsinstrumenten. De rapportage betreft onder meer het risicomanagement en het interne toezicht.

Inspectierapport

Onze referentie
13562519

De inspectie heeft op het terrein van het financieel beheer vastgesteld dat het kasbeheer van onvoldoende niveau is. De kasstaten worden niet aan het einde van de maand afgetekend door de directeur-bestuurder waardoor er geen zekerheid kan worden gegeven over de volledigheid en juistheid van het kassaldo. Kasdeclaraties en kasverantwoording verschillen van elkaar en onderbouwingen ontbreken. Tevens ontbreken er verschillende facturen. Het bevoegd gezag voldoet daarmee niet aan de verplichting om een nauwkeurige boekhouding bij te houden van de inkomsten en uitgaven, zoals voorgeschreven in artikel 97, eerste lid, van de WVO.

De inspectie heeft voorts een aantal onrechtmatige bestedingen van de bekostiging vastgesteld, zoals:

1. de overschrijding van de op grond van de Wet Normering Topinkomens (hierna: WNT) vastgestelde maximale bezoldiging van de directeur-bestuurder over het boekjaar 2017, met een bedrag van € 12.568,86;
2. de overschrijding (wederom) van de op grond van de WNT vastgestelde maximale bezoldiging van de directeur-bestuurder over het boekjaar 2018, met een nog hoger bedrag van € 14.297,28;
3. het in november 2018 uitbetalen van een factuur aan de directeur-bestuurder ten bedrage van € 24.540,- in strijd met artikel 99 van de WVO. De factuur betreft een terugbetaling van een door de directeur-bestuurder betaald voorschot dat betrekking had op kosten gemaakt in de periode 2012-2014, lang voordat de school in functie was;
4. het in strijd met artikel 99 van de WVO over de periode januari tot en met juli 2017 uitbetalen van vacatiegelden aan het bestuur ten bedrage van € 22.253,50, nog voordat de bekostiging van de school was aangevangen;
5. het betalen van een bedrag van € 5.869,20 in strijd met artikel 99 van de WVO. De betaling betreft juridische ondersteuning bij een arbeidsconflict uit de periode 2015/2016, nog ruim voordat de bekostiging van de school was aangevangen;
6. het in het grootboek 2017 opnemen van een bedrag van € 2.284,48 en over 2018 een bedrag van € 3.426,72 voor kosten in verband met stichtingsprognoses voor andere scholen in vier gemeenten, in strijd met artikel 99 van de WVO;
7. het met onderwijsbekostiging betalen van een voetbalkooi met kunstgras ten bedrage van € 44.868,- (boekjaar 2018) in strijd met artikel 99 van de WVO;
8. het met de onderwijsbekostiging betalen van een ontwerp van een aanbouw aan de school ten bedrage van € 8.228,- in strijd met artikel 99 van de WVO;
9. het met de onderwijsbekostiging betalen van schoolreisjes en andere activiteiten zonder onderwijskundig karakter ten bedrage van € 5.627,89 in strijd met artikel 99 van de WVO.

Ten aanzien van enkele financiële onrechtmatigheden heeft de inspectie vastgesteld dat deze duiden op ongerechtvaardigde verrijking van de directeur-bestuurder, de overige bestuursleden en hun netwerk, zoals:

- de bezoldiging van de directeur-bestuurder waarbij voor het boekjaar 2017 de WNT-norm met € 12.568,86 is overschreden;
- de bezoldiging van de directeur-bestuurder waarbij voor het boekjaar 2018 de WNT-norm met € 14.297,28 is overschreden;
- het in strijd met artikel 99 van de WVO in november 2018 betalen van een factuur aan de directeur-bestuurder ten bedrage van € 24.540,-. De

factuur betreft een terugbetaling van een door de directeur-bestuurder betaald voorschot dat betrekking had op kosten gemaakt in de periode 2012-2014. Op dat moment was de school nog niet in functie;

- het in strijd met artikel 99 van de WVO betalen van vacatiegelden aan het bestuur over de periode januari tot en met juli 2017 ten bedrage van € 22.253,50, terwijl de school op dat moment nog niet gestart was. Er was dus ook geen reden om het bestuur al vacatiegelden toe te kennen.

Onze referentie
13562519

Naast de hiervoor genoemde onrechtmatige bestedingen en ongerechtvaardigde verrijking heeft de inspectie ook vastgesteld dat verschillende andere financiële voordelen zijn ontstaan voor bestuursleden en familiale of vergelijkbare relaties, doordat in het voordeel van deze personen is afgeweken van aanbestedingsregels, dan wel van regels vastgelegd in de cao VO of in de code Goed Onderwijsbestuur VO. Het gaat hierbij om het in strijd met de cao VO uitbetalen van een vergoeding voor overwerk aan de directeur-bestuurder (in totaal € 28.164,46 over 2017 en 2018) en diens broer die als beleidsmedewerker op de school werkzaam is (in totaal € 812,91 over 2018). Het gaat ook om het in strijd met de cao VO uitbreiden van de aanstelling van de directeur-bestuurder en de aanstelling van diens broer als beleidsmedewerker tot in totaal 1,2 fte. Ook is de oud-voorzitter als externe administrateur aangetrokken, zonder dat daar een transparant proces aan ten grondslag ligt. Het tarief en de totale betalingen die aan de externe administrateur worden gedaan zijn voor een belangrijk deel niet in overeenstemming met de aard van de werkzaamheden die naar aangegeven van het bestuur en de administrateur worden verricht, en evenmin in lijn met tarieven die normaal gesproken voor dit soort werkzaamheden worden gerekend.

Op pagina 29 vervolgt de inspectie met de volgende opmerking:

"De inspectie concludeert dat het bestuur de administratiewerkzaamheden heeft uitbesteed aan een al jaren bestaande relatie/oud-voorzitter bestuur. Er kon geen gedegen onderbouwing van deze beslissing tot uitbesteding worden verstrekt en de objectiviteit van de uitbesteding kon niet worden aangetoond. Mede gezien het tarief dat buitensporig hoog is, beschouwt de inspectie dit als belangenverstrengeling (Code Goed Onderwijsbestuur VO, regel 6) (...)."

Voorts heeft de inspectie vastgesteld dat er in 2017 sprake is geweest van majeure investeringen, aangezien het totaal van de investering gedeeld door de totale jaarlijkse baten in de staat van baten en lasten gelijk is of groter dan 15%. Artikel 4, vierde lid, van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, schrijft in dat geval voor dat het bevoegd gezag in het jaarverslag 2017 had moeten rapporteren – in meerjarenperspectief - over de vijf verslagjaren volgend op het verslagjaar. Ten aanzien van deze rapportageverplichting (de inspectie verwijst naar de continuïteitsparagraaf), stelt de inspectie vast dat een verslag van de interne toezichthouder over de wijze waarop de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek, ontbreekt. De continuïteitsparagraaf bevat daarnaast geen overzicht van de risico's en onzekerheden waarvoor het bestuur zich in de komende jaren ziet geplaatst, aangevuld met een beschrijving van de maatregelen om aan deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden. En de continuïteitsparagraaf bevat geen beschrijving van de resultaten die met het interne risicobeheersings- en controlesysteem zijn bereikt en de aanpassingen die eventueel in de komende jaren moeten worden doorgevoerd.

Het niet opvolgen van de verplichting een adequate continuïteitsparagraaf in het jaarverslag op te nemen, betekent dat het bevoegd gezag een belangrijk instrument mist voor het beheersen van financiële processen, vooral voor de middellange termijn. De gebreken ten aanzien van de continuïteitsparagraaf klemmen temeer nu uit het onderzoek van de inspectie blijkt dat er wel risico's zijn ten aanzien van de financiële continuïteit van de school, mede gelet op de hoeveelheid onrechtmatige bestedingen.

Uit het inspectierapport blijkt bovendien dat ook wat betreft het financieel beheer, de intern toezichthouder heeft nagelaten op te treden dan wel niet adequaat heeft opgetreden tegen de hiervoor genoemde onrechtmatige uitgaven door de directeur-bestuurder en de gevallen van ongerechtvaardigde verrijking. Van enige poging tot ingrijpen door de interne toezichthouder op de andere tekortkomingen is in het geheel niet gebleken.

De inspectie constateert tot slot dat de intern toezichthouder niet jaarlijks het functioneren van het bestuur evalueert en beoordeelt en ook niet een toetsingskader heeft ontwikkeld om dat te doen. De intern toezichthouder heeft in het jaarverslag 2017 geen dan wel onvoldoende verantwoording afgelegd over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 24e, eerste lid, onder a tot en met d, van de WVO, in die zin dat:

- een verantwoording omtrent de naleving en afwijking van de Code goed bestuur VO ontbreekt;
- een verantwoording omtrent de naleving van de aanbestedingsregels ontbreekt;
- een verantwoording over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de bekostiging ontbreekt.

Beoordeling

Financieel wanbeleid duidt op een ernstig tekortschieten van één of meer bestuurders en/of interne toezichthouders (Kamerstukken II, vergaderjaar 2008-2009, 31 828, nr. 3, p. 3). De regering noemt het verwaarlozen van de financiële huishouding en administratie als voorbeeld van een ernstig tekortschieten van het bestuur. Het in onvoldoende mate toezichthouden op de goedkeuring van de begroting en het jaarverslag wordt genoemd als voorbeeld van een ernstig tekortschieten van de interne toezichthouder (Kamerstukken II, vergaderjaar 2008-2009, 31 828, nr. C, p. 8). In beide gevallen verwijst de regering naar de niet-naleving van de onderwijswetgeving waarbij taken die specifiek aan het bestuur en of het interne toezicht zijn toebedeeld en die betrekking hebben op het financiële beheer, grovelijk worden verwaarloosd.

De inspectie stelt een fors aantal tekortkomingen vast ten aanzien van de naleving van de onderwijswetgeving die betrekking heeft op het financieel beheer. De bevindingen van de inspectie leiden tot de conclusie dat sprake is van ongerechtvaardigde verrijking en onrechtmatig handelen in de zin van artikel 103g, tweede lid, onder c en d van de WVO.

Ten aanzien van de uitgaven voor de voetbalkooi en de uitgaven ten behoeve van het voorontwerp van een aanbouw, wijs ik u op artikel 99, derde lid, van de WVO, dat bepaalt dat het voor personeels- en exploitatiekosten betaalde bedrag wordt aangewend voor de kosten van personeel, zoals onderscheiden in de artikelen 32 en 32a, voor voorzieningen in de exploitatie. In geval van een overschot op die

bedragen, kan dat overschot worden aangewend voor voorzieningen in de huisvesting. De inspectie stelt op pagina 24 van haar rapport vast dat het bestuur over 2018 een negatief resultaat verwacht te behalen van ruim € 40.000,-; de uitgaven voor de voetbalkooi en het voorontwerp van de aanbouw kunnen gezien de financiële positie van het bestuur niet betaald zijn uit een hiervoor bedoeld overschot. Ook deze uitgaven moeten derhalve als onrechtmatig worden aangemerkt.

Onze referentie
13562519

Ingevolge artikel van de WVO, dient het schoolbestuur zorg te dragen voor een deskundig beheer.

Het geheel overziend stel ik vast dat het gehele bestuur in ernstige mate tekort is geschoten in zijn plicht zorg te dragen voor een rechtmatig bestuur en beheer, zoals beschreven in artikel 24d, eerste lid, en dat het bestuur onvoldoende zorg heeft gedragen voor een deskundig beheer, zoals bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de WVO. Hetgeen de inspectie heeft vastgesteld maakt eveneens dat er sprake is van financieel wanbeleid in de zin van artikel 103g, tweede lid, onder a, van de WVO. Dit wanbeleid wordt niet alleen door de directeur-bestuurder veroorzaakt; ook het falend intern toezicht is hier debet aan.

Overwegingen ten aanzien van het voornemen een bestuurlijke aanwijzing te geven en proportionaliteit van de maatregel

De inspectie heeft in de bijlagen 1 en 2 van haar rapport verschillende herstelopdrachten en aanbevelingen gedaan teneinde het wanbeleid te beëindigen. Tegelijkertijd geeft de inspectie aan er geen vertrouwen in te hebben dat het bestuur met de huidige bestuursstructuur en in zijn huidige samenstelling in staat zal zijn de in het rapport vastgestelde tekortkomingen te herstellen dan wel aan de herstelopdrachten te voldoen.

Het gaat dan in het bijzonder om:

- a. het gegeven dat de directeur-bestuurder geen personen de toegang tot de school wil weigeren;
- b. Het laten bestaan van onduidelijkheid door de directeur-bestuurder over hoe hij zich verhoudt tot antidemocratisch en anti-integratief gedachtegoed, hoe hij zich verhoudt tot personen die dat gedachtegoed aanhangen en hoe hij de school zich daartoe wil laten verhouden;
- c. het onrechtmatig financieel beleid van de directeur-bestuurder waarmee hij de financiële continuïteit van de stichting in gevaar brengt;
- d. het onvoldoende tegenwicht bieden van het algemeen bestuur, dat het intern toezicht vormt, aan de directeur-bestuurder, waardoor er binnen het bestuur onvoldoende checks and balances aanwezig zijn.

Om het wanbeleid te kunnen beëindigen acht ik de volgende maatregelen noodzakelijk:

1. de risico's ten aanzien van burgerschap moeten worden weggenomen;
2. de kwaliteit van het financieel beheer moet worden verbeterd;
3. het intern toezicht moet onafhankelijk worden uitgevoerd;
4. de kwaliteit van het intern toezicht moet worden verbeterd.

Het is echter problematisch dat de door de inspectie geconstateerde tekortkomingen allemaal zijn veroorzaakt door het handelen van het bestuur, dat

wil zeggen door het handelen van de directeur-bestuurder en de twee leden van het algemeen bestuur.

Onze referentie
13562519

In de wijze waarop uw bestuur de school in stand houdt, zie ik bovendien een steeds terugkerend patroon van onvoldoende, onvoldoende onafhankelijk intern toezicht en nalatig intern toezicht. Het bestuur heeft een profielschets gemaakt van de kwaliteiten waarover een bestuurder moet beschikken, maar het bestuur voldoet zelf geenszins aan dit profiel.

Door geen goede invulling te geven aan uw wettelijke taak zorg te dragen voor een goed bestuurde school met een scheiding tussen de functies van bestuur en het toezicht daarop, en met een rechtmatig bestuur en beheer, zoals voorgeschreven in artikel 24d, eerste lid, van de WVO, heeft u onvoldoende deskundigheid getoond. Dit klemmt temeer nu het financiële beleid de continuïteit van de school bedreigt.

Uit het vastgestelde wanbeheer, waaronder verschillende gevallen van zelfverrijking, leid ik af dat het beheer van publieke middelen u niet kan worden toevertrouwd. Tussen mij als verstrekker van bekostiging en het bevoegd gezag als begunstigde, bestaat een rechtsverhouding die in grote mate wordt beheerst door onderling vertrouwen. Ik moet erop kunnen vertrouwen dat de aan de u toevertrouwde bekostiging ook daadwerkelijk wordt gebruikt waarvoor zij is verstrekt en derhalve ten goede aan het onderwijs komt. Dit vertrouwen is door het huidige bevoegd gezag in zodanige ernstige mate geschonden dat ik niet langer bereid ben de bekostiging in handen van dit bevoegd gezag te stellen.

Gelet op het belang van de burgerschapsopdracht voor uw bestuur in het kader van artikel 17 van de WVO, moet ik er voorts op kunnen vertrouwen dat u handelt naar de letter en in de geest van deze wettelijke bepaling. Ook dit vertrouwen is door het huidige bevoegd gezag geschonden. Uit de informatie die de AIVD en de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) met mij hebben gedeeld blijkt dat van een aantal personen die u op welke manier dan ook bij de school betreft, bekend is dat zij antidemocratische opvattingen hebben en/of een actieve afkeer van de Nederlandse samenleving tonen dan wel een parallelle samenleving aanprijzen die haaks staat op de waarden van de Nederlandse samenleving. Het gaat hierbij om een bewuste keuze van uw bestuur om deze personen bij de school te betrekken.

Ik vind het ook zorgelijk dat de inspectie heeft vastgesteld dat het beleid en het handelen van uw bestuur ertoe heeft geleid dat de school zich in een geïsoleerde positie bevindt ten opzichte van andere schoolbesturen en dat het beleid en het handelen van het bestuur leidt tot interne spanningen binnen de school. Een deel van de ouders heeft aangegeven zich onveilig te voelen en is bang om zijn mening te geven.

Gelet op het vorenstaande stel ik vast dat het binnen de huidige bestuursstructuur en met de huidige bestuurssamenstelling niet mogelijk is om tot verbetering te komen. Binnen het bestuur ontbreken essentiële checks and balances, waardoor tekortkomingen nu niet adequaat worden aangepakt en waardoor er ook in de toekomst grote risico's zijn dat nieuwe ernstige tekortkomingen zich zullen voordoen.

De enige maatregelen om tot een verandering te komen, zijn dan ook maatregelen die zich richten op een ander, wel functionerend bestuur. Het is nodig daar concrete opdrachten op het terrein van burgerschap aan toe te voegen, gezien de ernstige en actuele risico's die zich op dat terrein voordoen. Ik gun de docenten van het Cornelius Haga Lyceum, en bovenal de leerlingen, een school die door een goed bestuur in stand wordt gehouden en waarin zij kwalitatief goed islamitisch onderwijs kunnen geven en krijgen.

Onze referentie
13562519

De aanwijzing

Ik stel vast dat er sprake is van ernstig bestuurlijk tekortschieten van zowel bestuur als intern toezichthouders van de stichting. Met – het voornemen tot – deze aanwijzing verlang ik van de stichting dat de nodige maatregelen worden getroffen om de overtredingen van de geschonden normen te herstellen. De situatie vereist dat het gehele bestuur van de stichting wordt vervangen. In navolging van het inspectierapport versta ik onder bestuur, het dagelijks bestuur (de directeur-bestuurder) en het algemeen bestuur dat verantwoordelijk is voor het intern toezicht en dat bestaat uit de voorzitter en de secretaris/penningmeester.

De aanwijzing die ik voornemens ben te geven zal erop gericht zijn te bereiken dat het bevoegd gezag van het Cornelius Haga Lyceum, de Stichting Islamitisch Onderwijs Nederland, in handen komt van bestuurders die gelet op hun kennis en ervaring voldoende deskundig kunnen worden geacht de school te besturen, zodat;

- a. de herstelopdrachten die de inspectie heeft gegeven op voortvarende wijze worden uitgevoerd;
- b. de governancestructuur dusdanig wordt aangepast dat er binnen het bestuur voldoende checks and balances aanwezig zullen zijn en een effectief en onafhankelijk intern toezicht gegarandeerd kan worden.

Meer concreet zal de aanwijzing het volgende inhouden:

1. Het bestuur draagt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van de aanwijzing al zijn taken en bevoegdheden over aan een interim-bestuurder die beschikt over aantoonbare kennis van en ervaring met het besturen van een school of een onderwijsinstelling.
2. Het bestuur doet mij zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken na dagtekening van de aanwijzing, een voorstel voor de te benoemen interim-bestuurder.
3. Indien ik voldoende vertrouwen kan hebben in de voorgestelde interim-bestuurder, gelet op diens kennis en ervaring, stem ik met de overdracht in.
4. Het bestuur informeert, in samenspraak met de interim-bestuurder, het personeel, de leerlingen en de ouders over de overdracht van uw taken en bevoegdheden aan de interim-bestuurder, direct voorafgaand aan de overdracht.
5. De interim-bestuurder zal de governancestructuur aanpassen op zodanige wijze dat er sprake is van voldoende checks and balances tussen bestuur en toezicht.
6. De interim-bestuurder stelt competentieprofielen vast van het bestuur en de toezichthoudende leden, na advies van de

- medezeggenschapsraad, zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid, onder q, van de Wet Medezeggenschap op Scholen (hierna: WMS).
7. De interim-bestuurder heeft tot taak om binnen een periode van drie maanden na zijn aanstelling, en na advies van de medezeggenschapsraad in de zin van artikel 11, eerste lid, onder h1 van de WMS, een nieuw bestuur te installeren dat voldoet aan de competentieprofielen, die zijn vastgesteld zoals beschreven onder punt 6.
 8. Het nieuwe bestuur heeft in ieder geval aantoonbaar ervaring met het besturen van een onderwijsinstelling en beschikt over voldoende bestuurskracht om de leerlingen van het Cornelius Haga Lyceum kwalitatief goed onderwijs te bieden, veranderingen in het bestuurlijk handelen in gang te zetten en is bovendien voldoende financieel deskundig om de financiën op orde te krijgen.
 9. De interim-bestuurder en vervolgens het nieuwe bestuur nemen alle nodige maatregelen om de risico's ten aanzien van de burgerschapsvorming van de leerlingen weg te nemen, in die zin dat voorkomen wordt dat leerlingen in aanraking komen met uitingen die strijdig zijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, en dat personen die opvattingen hebben die risicovol zijn wat betreft het onderschrijven van Nederlandse basiswaarden niet worden toegelaten tot de school en niet onder verantwoordelijkheid van de school in contact komen met leerlingen.
 10. De interim-bestuurder ontwikkelt criteria die gelden voor het toelaten van personen tot de school en hij – en later het nieuwe bestuur – houdt een overzicht bij van de personen die tot de school zijn toegelaten.

Onze referentie
13562519

Zienswijzen

Ik stel u in de gelegenheid om uw zienswijzen ten aanzien van mijn voornemen uiterlijk 8 augustus 2019 naar voren te brengen. Na afloop van de genoemde termijn zal ik, mede met inachtneming van de door u naar voren gebrachte zienswijze, een besluit nemen inzake de aanwijzing aan uw bestuur.

Voor de goede orde wijs ik u erop dat deze brief – een voornemen tot het nemen van een besluit – geen besluit is in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen deze brief staat derhalve geen bezwaar of beroep open.

Hoogachtend,

de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob